

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Sžfk/5/2019
Identifikačné číslo spisu: 8015200275
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Milan Morava
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8015200275.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Moravu a členiek senátu JUDr. Petry Príbelskej a JUDr. Jarmily Urbancovej, v právnej veci žalobcu Tatra Clima, s.r.o. Poprad, so sídlom v Poprade, Dlhé hony 4991, 058 01 Poprad, IČO: 36 491 047, zapísaný v Obchodnom registri Okresného súdu Prešov, oddiel Sro, vložka č. 14676/P, zastúpeného konateľom spoločnosti Ing. Mariánom Dluhošom, právne zastúpeného JUDr. Miroslavom Sklenárom, advokátom so sídlom v Košiciach, Kováčska 40, 040 01 Košice, proti sťažovateľov (pôvodne žalovanému) Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky, so sídlom Banská Bystrica, Lazovná 63, 974 01 Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného z 22. septembra 2014, č. 1100305/1/418356/2014/5052, konajúc o kasačnej sťažnosti proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k. 2S/12/2015-92 z 11. septembra 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd kasačnú sťažnosť proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k. 2S/12/2015-92 z 11. septembra 2018 z a m i e t a .

Žalobcovi p r i z n á v a proti sťažovateľovi právo na úplnú náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „správny súd“) napadnutým rozsudkom postupom podľa § 191 ods. 1 písm. c/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej aj „SSP“) zrušil rozhodnutie žalovaného z 22. septembra 2014 č.: 1100305/1/418356/2014/5052 v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu Daňového úradu Prešov, pobočka Poprad z 27. júna 2014 č.: 9712301/5/3138813/2014 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Žalobcovi priznal náhradu trov konania.

2. Rozhodnutím žalovaného č. 1100305/1/418356/2014/5052 z 22. septembra 2014 žalovaný podľa § 74 ods. 4 Daňového poriadku rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu Daňového úradu Prešov z 27. júna 2014 pod č. 9712301/5/3138813/2014, ktorým bol vyrubený úrok z omeškania podľa § 156

ods. 1 písm. b/ Daňového poriadku v sume 79,30 € za nezaplatenie preddavku na daň z príjmov právnickej osoby za január 2014 v zdaňovacom období od 1. decembra 2013 do 30. novembra 2014 ustanovenej výške daňovému subjektu potvrdil.

3. Z odôvodnenia rozhodnutia správneho súdu vyplýva, že súd vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania a 14. októbra 2015 rozsudkom žalobu zamietol. O odvolaní žalobcu voči tomuto rozsudku rozhodol Najvyšší súd SR uznesením sp.zn. 1Sžf/29/2016 z 15. decembra 2017 tak, že rozsudok Krajského súdu v Prešove zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Právny názor Najvyššieho súdu SR v zrušujúcom uznesení Najvyššieho súdu SR ohľadom nezákonného vyrubenia úroku z omeškania v reštrukturalizačnom konaní vzal Krajský súd v Prešove za svoj a nové rozhodnutie vyhlásené 11. septembra 2018 v tomto zmysle zdôvodnil.

5. Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutí a postupu tak žalovaného, ako aj správcu dane podľa druhej hlavy piatej časti OSP, ktoré upravovalo rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov do 30. júna 2016. Správny súd v predmetnom konaní postupoval v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 162/2015 Z.z. účinného od 1. júla 2016.

6. Predmetom preskúmovacieho konania v predmetnej veci je rozhodnutie žalovaného, ktorým bolo rozhodnuté s konečnou platnosťou o vyrubení úroku z omeškania podľa § 156 ods. 1 písm. b/ v sume 79,30 € zákona č. 563/2009 Z.z. žalobcovi.

7. Ako vyplýva z právneho názoru NS SR vysloveného v zrušujúcom uznesení 1Sžf/29/2016 z 15. decembra 2017 pokiaľ bol rozhodnutím prvostupňového daňového orgánu po ukončení reštrukturalizácie vyrubený žalobcovi úrok z omeškania za neodvedené preddavky, konal tak daňový orgán v rozpore so zákonom.

8. Podľa Najvyššieho súdu SR je nepochybné, že sledovaným a základným predmetom úpravy v zákone č. 7/2005 Z.z. je najmä efektívne riešiť úpadok dlžníka ako spoločensky nežiaduci stav v oblasti mnohopočetnej záväzkovej sféry alebo prostredníctvom a) speňazenia majetku úpadcu a kolektívnym uspokojením jeho veriteľov alebo b) postupným uspokojením veriteľov dlžníka spôsobom dohodnutým v reštrukturalizačnom pláne, s cieľom definitívneho uspokojenia pohľadávok. Preto, ak žalovaný je veriteľom vo vzťahu k svojmu dlžníkovi, ktorý je v reštrukturalizácii (žalobca), musí postupovať nie primárne podľa zákona č. 563/2009 Z.z., ale musí uprednostniť zákon č. 7/2005 Z.z. ako špeciálny právny predpis. Tento svoj úmysel zákonodarca potvrdzuje aj prostredníctvom priameho odkazu na ustanovenia zákona č. 7/2005 Z.z., kde je stanovená povinnosť pre správcu dane postupovať po povolení reštrukturalizácie podľa tohto špeciálneho zákona.

9. Najvyšší súd sa v rozsudku sp.zn. 1Sžf/2/2016 vyjadril i k povahe úroku z omeškania ako daňového nedoplatku vo väzbe na reštrukturalizačné konanie, pričom s poukazom na § 2 písm. b/ Daňového poriadku zaujal názor, že: „... Prvostupňové a napadnuté rozhodnutie teda právne vychádzalo z myšlienky, že žalobca neuhradil preddavky včas a riadne, a tým naplnil podstatu sankcie, a teda žalovanému vzniklo oprávnenie na vyrubenie úroku z omeškania. Tento názor je však nutné preveriť vo vzťahu k účelu reštrukturalizačného konania.

10. Daňový poriadok prostredníctvom definičného ustanovenia § 2 vymedzuje pojmy daň (písmeno b/), daňová pohľadávka (písmeno e/) a daňový nedoplatok (písmeno f/). Pre najvyšší súd je z logického výkladu hore uvedených pojmov nepochybné, že zákonodarca v prípade pojmu daňová pohľadávka pod tento pojem zahŕňa nielen samotnú daň ako istinu, ale (viď kumulatívny význam slova „vrátane“) aj ďalšie jej súčasti, t.j. úroky, pokuty ako aj úrok z omeškania.

11. Týmto sa vymedzenie rozsahu pojmu úrok z omeškania na účely daňových predpisov odlišuje od súkromnoprávneho vymedzenia úrokov z omeškania, ktoré sú na účely Občianskeho zákonníka

definované svojim trvalé užívacím charakterom, avšak na účely daňových predpisov je nutné k charakteristike úrokov z omeškania pristupovať z pozície ich zdieľania osudu hlavnej veci, t. j. samotnej dane (a to v časovom vymedzení jej splatnosti) ako istiny vrátane jej vzniku ako zániku.

12. Preto najvyšší súd sa nemohol stotožniť s názorom krajského súdu, že až momentom osobitného vyrubenia úroku z omeškania, hoci toto možno doterajšia prax správcov dane podporovala, úrok z omeškania ako osobitná pohľadávka vzniká, t.j. s konštitutívnymi účinkami. Naopak, najvyšší súd zdôraznil, že z charakteru úrokov z omeškania ako súčasti dane vyplýva, že vznikajú spoločne s istinou s tým, že majú narastajúcu tendenciu (§ 156 ods. 2 piata veta Daňového poriadku), pričom pozornosť odvolacieho súdu neuniklo, že zákonodarca v súčasnom znení priamo ako koniec lehoty pre narastanie úrokov z omeškania stanovil ako referenčný dátum deň začatia reštrukturalizačného konania.

13. Ako bolo vyššie uvedené, v súvislosti s reštrukturalizáciou dlžníka ako daňového subjektu nie je možno považovať úrok z omeškania za samostatný daňový nedoplatok, ale tento zdieľa osud dane s tým, že ako každá peňažná sankcia vzniká zo zákona z titulu deliktuálnej zodpovednosti daňového subjektu po márnom uplynutí zákonnej lehoty.

14. Preto správca dane vedomý si začatia reštrukturalizačného konania a následne povinnosti postupu podľa špeciálneho právneho predpisu, ktorým je zákon č. 7/2005 Z.z., mal ako súčasť daňového nedoplatku uplatňovať v zmysle § 156 ods. 1 a 2 Daňového poriadku aj úrok z omeškania. Tým, že tak nekonal, tento nárok správcu dane v súlade s § 138 zákona č. 7/2005 Z.z. zanikol.

15. Ako vyplýva z obsahu žaloby podstatnou námietkou žalobcu v žalobe je tá skutočnosť, že daňový úrad vyrubil úrok z omeškania v rozpore so zákonom, konkrétne v rozpore s ustanovením § 156 ods. 2 Daňového poriadku, správca dane si neprihlásil prihláškou predmetný úrok z omeškania do reštrukturalizácie žalobcu. Vymáhanie zaplatenia úroku z omeškania žalovaným od žalobcu považuje žalobca za nezákonné, neoprávnené a bez právneho dôvodu.

16. Pokiaľ žalobca argumentuje ustanovením § 156 ods. 2 Daňového poriadku, z ktorého vyplýva, že správca dane vyrubí úrok z omeškania z dlžnej sumy podľa ods. 1, pričom pri výpočte úroku sa použije štvornásobok základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky platnej v deň vzniku daňového nedoplatku, alebo v deň nasledujúci po dni, v ktorom mal byť preddavok na daň zaplatený alebo odvedený, alebo splátka dane zaplatená. Ak štvornásobok základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky nedosiahne 15%, pri výpočte úroku z omeškania sa použije ročná úroková sadzba 15%. Správca dane vyrubí úrok z omeškania za každý deň omeškania s platbou začínajúc dňom nasledujúcim po dni splatnosti, až do dňa platby vrátane, alebo do dňa použitia daňového preplátku, alebo do dňa vykonania kompenzácie podľa § 55, alebo do dňa začatia reštrukturalizačného konania; pri podaní dodatočného daňového priznania správca dane vyrubí úrok z omeškania z dlžnej sumy do dňa podania dodatočného daňového priznania.

17. Správny súd uviedol, že z rozsudku Najvyššieho súdu SR 1Sžo/5/2014 z 29. apríla 2014, vyplýva, že „... začatie reštrukturalizačného konania vyvoláva účinky, ktoré zákonodarca opisuje najmä v ustanovení § 114 zákona č. 7/2005 Z.z. Prihlasované pohľadávky v procese reštrukturalizácie, ako správne zdôraznila žalobkyňa, strácajú svoju vykonateľnosť (viď § 114 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 118 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z.z.) za účelom zabezpečenia nemennosti majetku úpadcu. Veritelia svoje oprávnenia ako aj celkové procesné postavenie v reštrukturalizácii (viď najmä § 120 ods. 1 v spojení s § 132 zákona č. 7/2005 Z.z.) odvíjajú od existencie prihlásených pohľadávok, t.j. majetkového protikladu k ustálenej hodnote majetku dlžníka/úpadcu. Ich stabilitu veritelia v zmysle zásady súčinnosti (§ 134 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z.z.) verifikujú navrhnutím reštrukturalizačného plánu, ktorý je v zmysle § 132 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z.z. po schválení súdom záväzný pre všetkých veriteľov prihlásených pohľadávok, t.j. v prejednávanej veci aj pre žalovaného...“

18. Účelom reštrukturalizačného konania je nepochybne zbaviť žalobcu ako dlžníka existujúcich záväzkov či dlhov a umožniť mu, aj vzhľadom na jeho podnikateľskú minulosť ďalšie podnikanie, pri

ktorom nebude zaťažný svojimi predchádzajúcimi záväzkami, ktoré neboli prihlásené v rámci reštrukturalizácie za súčasného zachovania relevantného zmyslu reštrukturalizácie ako kolektívneho uspokojenia veriteľov. Tento záver musí platiť všeobecne, t.j. v zmysle § 158 ods. 5 Daňového poriadku aj pre daňové konanie, hoci samotný Daňový poriadok obsahuje vlastné ustanovenie, ktoré podľa mienky Najvyššieho súdu nadbytočné a duplicitne upravuje zánik daňovej pohľadávky. Podľa § 158 ods. 5 Daňového poriadku v citovanom znení po vyhlásení konkurzu alebo po povolení reštrukturalizácie správca dane postupuje podľa osobitného predpisu (zákon č. 7/2005 Z.z.). Podľa § 84 ods. 1 písm. g/ Daňového poriadku v citovanom znení daňový nedoplatok zanikne dňom nasledujúcim po úplnom splnení pohľadávok správcu dane vyplývajúcich z potvrdeného reštrukturalizačného plánu, a to v rozsahu pohľadávok, ktoré daňový subjekt na základe schváleného reštrukturalizačného plánu nemusí plniť alebo ktoré nemožno v reštrukturalizácii uspokojiť; rovnako zanikajú aj pohľadávky, ktoré v reštrukturalizačnom konaní neboli riadne a včas prihlásené, tieto pohľadávky alebo ich časti po skončení reštrukturalizácie nemožno dodatočne vyrubiť.

19. V súvislosti s reštrukturalizáciou dlžníka ako daňového subjektu nie je možno považovať úrok z omeškania za samostatný daňový nedoplatok, ale tento zdieľa osudu dane s tým, že ako každá peňažná sankcia vzniká zo zákona z titulu deliktuálnej zodpovednosti daňového subjektu po márnom uplynutí zákonnej lehoty. Preto správca dane vedomý si začatia reštrukturalizačného konania a následnej povinnosti postupu podľa špeciálneho právneho predpisu, ktorým je zákon č. 7/2005 Z.z. mal ako súčasť daňového nedoplatku uplatňovať v zmysle § 156 ods. 1 a 2 Daňového poriadku aj úrok z omeškania. Tým, že tak nekonal, tento nárok správcu dane v súlade s § 138 zákona č. 7/2005 Z.z. zanikol. Okrem uvedeného najvyšší súd považuje za potrebné dodať, že do 01.01.2013 ani nebolo možné vyrubiť úrok z omeškania daňovému subjektu, ktorý bol v reštrukturalizačnom konaní. Prvostupňové a napadnuté uznesenie boli síce vydané po 01.01.2013, avšak vyrubujú žalobcovi úrok z omeškania za obdobie od 05.06.2012 do 26.02.2013, teda z časti aj za obdobie, kedy bol žalobca v reštrukturalizačnom konaní, čo nebolo žiaducim účelom pôvodnej právnej úpravy.

20. Správny súd preto s poukazom na právny názor vyslovený NS SR vo viacerých rozsudkoch považoval námietky uvádzané žalobcom v žalobe za dôvodné a s poukazom na ustanovenie § 191 ods. 1 SSP potom, čo opätovne preskúmal rozhodnutia a postup správnych orgánov v predmetnom konaní v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe, dospel jednohlasne k záveru, že rozhodnutia a postup správnych orgánov v medziach žaloby neboli vydané v súlade so zákonom a preto ich zrušil a vec vrátil žalovanému z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 191 ods. 1 písm. c/ SSP.

II.

21. Proti rozsudku správneho súdu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť, uviedol, že sa nestotožňuje s právnym názorom vysloveným správnym súdom a navrhol aby kasačný súd rozsudok správneho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

22. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti zotrval na svojej argumentácii uvedenej vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti a okrem poukázania na rozsudok NS SR sp.zn. 5Sžf/146/2013 z 29. apríla 2015 neuviedol žiadne nové skutočnosti.

III.

23. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti sťažovateľa napriek výzve správneho súdu v stanovenej lehote nevyjadril a svoje právo nevyužil.

IV.

24. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „kasačný súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP), po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania zastúpený v súlade s ustanovením § 449 ods. 1 SSP, preskúmal vec a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke najvyššieho súdu www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený 29. januára 2020 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

25. Kasačný súd po oboznámení sa s rozsahom a dôvodmi kasačnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku správneho súdu preskúmal rozsudok správneho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, skúmal aj napadnuté rozhodnutia žalovaného správneho orgánu a konanie mu predchádzajúce najmä z toho pohľadu, či sa správny súd vysporiadal so všetkými zásadnými námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

26. Predmetom kasačného konania je kasačná sťažnosť proti rozsudku správneho súdu, ktorým zrušil rozhodnutie žalovaného z 22. septembra 2014 č.: 1100305/1/418356/2014/5052 v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu Daňového úradu Prešov, pobočka Poprad z 27. júna 2014, č.: 9712301/5/3138813/2014, a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

27. Kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti žalovaného vo vzťahu k napadnutému rozsudku správneho súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom súdneho a k nemu pripojeného administratívneho spisu a dospel k záveru, že sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku správneho súdu.

28. Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

29. Podľa § 2 písm. u/ zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov na účely tohto zákona sa rozumie preddavkom na daň povinná platba na daň, ktorá sa platí v priebehu zdaňovacieho obdobia, ak skutočná výška dane za toto obdobie nie je ešte známa.

30. Podľa § 42 ods. 1 citovaného zákona, daňovník, ktorého daň za predchádzajúce zdaňovacie obdobie vypočítaná podľa odseku 6 presiahla 16 596,96 €, je povinný platiť, počnúc prvým mesiacom nasledujúceho zdaňovacieho obdobia, mesačné preddavky na daň vo výške 1/12 dane za predchádzajúce zdaňovacie obdobie, a to vždy do konca príslušného mesiaca. Daňovník vyrovná celoročnú daň v lehote na podanie daňového priznania.

31. Podľa § 42 ods. 7 (prvá veta) citovaného zákona, do lehoty na podanie daňového priznania, v ktorom je uvedená daň za predchádzajúce zdaňovacie obdobie, platí daňovník preddavky na daň vypočítané z dane na základe poslednej známej daňovej povinnosti uvedenej v daňovom priznaní podanom za zdaňovacie obdobie pred bezprostredne predchádzajúcim zdaňovacím obdobím.

32. Podľa § 2 písm. f/ zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na účely tohto zákona sa rozumie daňovým nedoplatkom dlžná suma dane po lehote splatnosti dane.

33. Podľa § 3 ods. 1 citovaného zákona, pri správe daní sa postupuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, chránia sa záujmy štátu a obcí a dbá sa pritom na zachovávanie práv a právom chránených záujmov daňových subjektov a iných osôb.

34. Podľa § 156 ods. 1 písm. b/ citovaného zákona, úrok z omeškania správca dane vyrubí podľa odseku 2, ak daňový subjekt nezaplatí alebo neodvedie v ustanovenej lehote alebo v ustanovenej výške alebo v lehote alebo vo výške určenej v rozhodnutí správcu dane preddavok na daň.

35. Podľa § 156 ods. 2 (prvá, druhá, štvrtá a piata veta) citovaného zákona, správca dane vyrubí úrok z omeškania z dlžnej sumy podľa odseku 1. Pri výpočte úroku sa použije štvornásobok základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky platnej v deň vzniku daňového nedoplatku alebo v deň nasledujúci po dni, v ktorom mal byť preddavok na daň zaplatený alebo odvedený, alebo splátka dane zaplatená. Ak

štvornásobok základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky nedosiahne 15%, pri výpočte úroku z omeškania sa použije ročná úroková sadzba 15%. Správca dane vyrubí úrok z omeškania za každý deň omeškania s platbou, začínajúc dňom nasledujúcim po dni jej splatnosti až do dňa platby vrátane alebo do dňa použitia daňového preplatku alebo vykonania kompenzácie podľa § 55 alebo do dňa začatia reštrukturalizačného konania; pri podaní dodatočného daňového priznania správca dane vyrubí úrok z omeškania z dlžnej sumy do dňa podania dodatočného daňového priznania.

36. Podľa § 156 ods. 4 citovaného zákona, ak preddavok na daň nebol zaplatený v ustanovenej lehote alebo v ustanovenej výške alebo v lehote alebo vo výške určenej v rozhodnutí správcu dane, správca dane vyrubí úrok z omeškania podľa odseku 2 do dňa platby vrátane, najdlhšie do uplynutia lehoty na podanie daňového priznania.

37. Podľa § 156 ods. 8 písm. a/ citovaného zákona, úrok z omeškania nemožno vyrubiť, ak uplynulo päť rokov od konca roka, v ktorom daňový subjekt bol povinný zaplatiť daň, rozdiel dane, preddavok na daň, splátku dane alebo sumu na zabezpečenie dane.

38. Podľa § 158 ods. 1 citovaného zákona, daňový nedoplatok sa na účely konkurzu a reštrukturalizácie považuje za pohľadávku.

39. Podľa § 158 ods. 3 citovaného zákona, ak daňový nedoplatok vznikol v deň vyhlásenia konkurzu alebo v deň začatia reštrukturalizačného konania, alebo po vyhlásení konkurzu alebo po začatí reštrukturalizačného konania, považuje sa za pohľadávku vzniknutú po vyhlásení konkurzu alebo po začatí reštrukturalizačného konania.

40. Podľa § 47 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z.z. Zákona o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov vyplýva, že vyhlásením konkurzu sa neprerušuje daňové konania, colné konanie, konanie o výživnom pre maloleté deti, ani trestné konania, pričom v trestnom konaní nemožno rozhodnúť o náhrade škody; tým nie sú dotknuté ustanovenia § 48. V týchto konaniach však lehota pre správcu dane na podanie opravného prostriedku neuplynie skôr ako 30 dní od konania prvej schôdze veriteľov.

41. Podľa § 120 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pohľadávky, ktoré vznikli voči dlžníkovi reštrukturalizačného konania, pracovnoprávne nároky, na ktoré nárok vznikol za obdobie kalendárneho mesiaca, v ktorom došlo k začatiu reštrukturalizačného konania, odmena správcu a nepenážné pohľadávky sa v reštrukturalizácii neuplatňujú prihláškou (ďalej len „prednostné pohľadávky“). Na prednostné pohľadávky nepôsobia účinky začatia reštrukturalizačného konania ani sa nezahŕňajú do reštrukturalizačného plánu, ibaže s tým ich veritelia súhlasia.

42. Primárne kasačný súd poznamenáva, že podľa § 469 SSP, ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia a k vráteniu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, krajský súd aj orgán verejnej správy sú viazaní právnym názorom kasačného súdu, a tak je to aj v predmetnom prípade, kedy kasačný súd zrušujúcim uznesením sp.zn. 1Sžf/29/2016 z 15. decembra 2017 zaviazal správny súd k uvedenému právnemu názoru.

43. Kasačný súd upozorňuje, že otázku právnej povahy úrokov z omeškania v kontexte možnosti (zákonnosti) ich vyrubenia rozhodnutím, ktoré nadobudlo právoplatnosť až po začatí, resp. skončení reštrukturalizačného konania, neriešil dosiaľ kasačný súd jednotne. Časť judikatúry kasačného súdu (napr. rozsudky 2Sžf/90/2016, 5Sžf/8/2017, 6Sžf/47/2015 alebo 5Sžf/73/2017) sa prikláňa k názoru, že pohľadávka zodpovedajúca úrokom z omeškania vzniká až právoplatným rozhodnutím príslušného orgánu (správcu dane), preto nejde o pohľadávku, ktorá by pred jej vyrubení mohla zaniknúť v dôsledku reštrukturalizácie, teda názor, ktorý prezentuje sťažovateľ. Iný smer (napr. rozsudky sp.zn. 10Sžf/23/2018, 1Sžf/2/2016, 1Sžf/10/2016) však zdôrazňuje, obdobne ako napadnutý rozsudok správneho súdu skôr akcesorický charakter úrokov z omeškania, ktoré vznikajú aj bez ich vyrubenia, pričom by sa priečilo charakteru a účelu reštrukturalizačného konania, keby ich správca dane mohol takto dodatočne vyrubovať. Popiera tiež konštitutívne účinky vyrubenia úrokov.

44. Vzhľadom na vyššie uvedené, kasačný súd uvádza, že napr. vo veci sp.zn. 1Sžf/2/2016 Najvyšší súd slovenskej republiky konštatoval, že: „... sledovaným a základným predmetom úpravy v zák. č. 7/2005 Z.z. je najmä efektívne riešiť úpadok dlžníka ako spoločensky nežiaduci stav v oblasti mnohopočetnej záväzkovej sféry alebo prostredníctvom a) speňazenia majetku úpadcu a kolektívnym uspokojením jeho veriteľov alebo b) postupným uspokojením veriteľov dlžníka spôsobom dohodnutým v reštrukturalizačnom pláne, s cieľom definitívneho uspokojenia pohľadávok.

45. Preto, ak žalovaný je veriteľom vo vzťahu k svojmu dlžníkovi, ktorý je v reštrukturalizácii (žalobca), musí postupovať nie primárne podľa zák. č. 563/2009 Z.z., ale musí uprednostniť zák. č. 7/2005 Z.z. ako špeciálny právny predpis. Tento svoj úmysel zákonodarca potvrdzuje aj prostredníctvom priameho odkazu na ustanovenia zák. č. 7/2005 Z.z., kde je stanovená povinnosť pre správcu dane postupovať po povolení reštrukturalizácie podľa tohto špeciálneho zákona.

46. Kasačný súd má za to, že účelom reštrukturalizačného konania je nepochybne zbaviť žalobcu existujúcich záväzkov či dlhov a umožniť mu, ako dlžníkovi, aj vzhľadom na jeho podnikateľskú minulosť ďalšie podnikanie, pri ktorom nebude zaťažovaný svojimi predchádzajúcimi záväzkami, ktoré neboli prihlásené v rámci reštrukturalizácie za súčasného zachovania relevantného zmyslu reštrukturalizácie ako kolektívneho uspokojenia veriteľov.

47. Aj v rozhodnutí kasačného súdu 10Sžfk/23/2018 z 22. mája 2019 sa uvádza „..., že právoplatným vyrubení úrokov z omeškania za obdobie pred začatím reštrukturalizačného konania u dlžníka až po povolení reštrukturalizácie by sa pri akceptácii sťažovateľom aplikovaného výkladu práva umožnilo obísť právny režim zákona o konkurze, ktorého aplikácia má ako lex specialis prednosť pred všeobecnou úpravou Daňového poriadku (§ 158 ods. 5 Daňového poriadku), najmä povinnosť správcu dane prihlásiť takúto pohľadávku v reštrukturalizačnom konaní ako ostatní veritelia a týmto spôsobom zvýhodniť správcu dane oproti iným veriteľom.“

48. Zo zákona o konkurze a reštrukturalizácii vyplýva, že skončením reštrukturalizačného konania, ktoré nastáva okamihom schválenia reštrukturalizačného plánu, pohľadávky vzniknuté do začatia tohto konania zanikajú, ak boli prihlásené do reštrukturalizácie a neprihlásené pohľadávky sú nevymáhateľné, pričom v prípade daňových pohľadávok sa takéto pohľadávky stávajú nevyrubiteľnými (§ 120 ods. 1, § 136 ods. 1, § 153 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z., § 84 ods. 1 písm. g/ Daňového poriadku).

49. Po preskúmaní napadnutého rozsudku správneho súdu a konania, ktoré mu predchádzalo, v zmysle námietok uvedených v kasačnej sťažnosti, aj s poukazom na vyššie uvedenú judikatúru dospel kasačný súd k záveru, že krajský súd postupoval v súlade so zákonom, keď preskúmané ako aj prvostupňové správne rozhodnutie zrušil a vec vrátil sťažovateľovi na ďalšie konanie. Kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú preto kasačný súd podľa § 461 SSP zamietol. Pre správny orgán je záväzný právny názor správneho súdu korigovaný právnym názorom kasačného súdu.

50. O trovách konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 167 ods. 1 v spojení s ustanovením § 467 ods. 1 SSP tak, že žalobcovi priznal voči žalovanému právo na úplnú náhradu trov kasačného konania, o výške ktorej rozhodne Krajský súd v Prešove po právoplatnosti tohto rozhodnutia, v súlade s ustanovením § 175 ods. 2 SSP.

51. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyseľne (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.